

N:o 281.

Af herr **O. G. Erikson** i Öfre Odensvi, *i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående försäljning af vin och maltdrycker.*

I Kungl. Maj:ts proposition n:o 101 till innevarande Riksdag, innehållande förslag till »Förordning angående försäljning af vin och malt-drycker», föreslår Kungl. Maj:t bland annat, att 6 § 2 mom. skall erhålla följande lydelse: »Gästgifvare äfvensom skjutsstationsföreståndare äga utan särskildt tillstånd rätt att till vägfärande utskänka malt-drycker. — I hvilka fall nämnda, gästgifvare eller skjutsstationsföreståndare tillkommande rätt öfvergår till skjutsentreprenör, därom skils i kungl. stadgan angående skjutsväsendet.»

Uti kungl. förordningen den 24 oktober 1885 angående försäljning af vin och maltdrycker, kokadt kaffe m. m. stadgas i 22 § 1 mom., »Denna förordning har icke tillämpning på gästgifvare vid dem i sådan egenskap tillkommande försäljningsrätt» — följaktligen skulle det nu föreslagna stadgandet afse att närmare precisera och bestämma den rätt till utskänkning af maltdrycker, som förmenas skola tillkomma gästgifvare och skjutsstationsföreståndare i denna deras egenskap. Af nedan angifna skäl vill det emellertid synas, som om ett närmare preciserande af gästgifvares och skjutsstationsföreståndares rätt att i denna sin egenskap få försälja maltdrycker icke borde införas i den föreliggande förordningen, utan endast en hänvisning lämnas, att därom gäller tills vidare hvad som är föreskrifvet i kungl. stadgan den 31 maj 1878 angående skjutsväsendet.

Riksdagen har nu den 22 mars i enlighet med sammansatta stats- (och lag-) utskottets utlåtande n:o 4 fattat beslut af följande innehåll:

»att Riksdagen i anledning af förevarande motioner måtte i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla, det täcktes Kungl. Maj:t låta verkställa utredning, dels huruvida den skyldighet för vissa hemman att fortfarande ansvara för skjutsningens uppehållande på landet, som för särskilda fall enligt gällande författningar ännu kvarstår, må kunna upphöra eller, därest så ej kan ske, i hvad mån samma skyldighet må för de omförmälda hemmanen kunna göras mindre betungande, dels ock huruvida den gästgifvare och skjutsstationsföreståndare nu tillkommande särskilda rätt att utskänka maltdrycker må kunna helt och hållet upphävas eller, därest hinder därför möter, på hvad sätt densamma lämpligen må kunna till förebyggande af missbruk inskränkas, samt för Riksdagen framlägga det förslag, hvartill utredning kan gifva anledning.» För den senare delen af utlåtandet, som handlar om gästgifvares och skjutsstationsföreståndares rätt till utskänkning af maltdrycker har utskottet anfört: »Beträffande härefter frågan om maltdrycksutskänkningen å skjutsanstalter, som af tre utaf motionärerna berörts, så är, såsom i motionerna framhållits, den skjutsanstalterna i berörda hänseende tillkommande rätt bestämd genom i skjutsstadgan intagna föreskrifter. Skjutsstadgan, som uppdelar rikets skjutsanstalter i gästgifverier med skyldighet att lämna resande härbärke och förplägning samt skjutsstationer utan sådan skyldighet, tillerkänner nämligen i 8 § i regel såväl gästgifvare som skjutsstationsföreståndare rättighet att vid eller utom måltider till vägfärande försälja maltdrycker till förtäring på stället. Hurusom denna skjutsanstalternas utskänkingsrätt, som tillkommit uteslutande till de resandes gagn och vederkvickelse, på många håll i hög grad missbrukas, hafva motionärerna påvisat. Olägenheterna med den nuvarande maltdrycksutskänkningen vid skjutsanstalterna torde också vara så allmänt erkända och öfverklagade, att de icke behöfva här särskildt framhållas. En genomgripande förändring uti ifrågavarande afseende synes utskottet därför vara af behovet påkallad, och torde härvid i främsta rummet böra tagas under öfvervägande, huruvida icke den skjutsanstalterna nu lagligen tillkommande utskänkingsrätt lämpligen kan och bör helt och hållet upphävas, och maltdrycksutskänkningen vid gästgifverier och skjutsstationer inordnas under enahanda bestämmelser, som gälla om all annan sådan utskänkning. Den flerstädes på landsbygden stegrade ölförbrukningen, hvartill bibehållandet af skjutsanstalternas ifrågavarande utskänkingsrätt i hög grad bidragit, äfvensom den omständigheten, att skjutsanstalterna numera på de flesta håll förlorat sin förra betydelse att äfven tjäna till de resandes härbärgerande och förplägnande, synes utskottet tala för den föreslagna åtgärden. En

sådan förändring torde ock vara betingad af den svårighet, hvarmed det visat sig vara förenadt att på ett verksamt sätt beifra de öfverklagade missbruken och de oordningar, som pläga följa dessa i spåren. De skäl, som tala för den allmänt förordade åtgärden att från lägerplatser borttaga all ölutskänkning, synas också här i viss mån kunna åberopas.

Utskottet har emellertid icke förbisett, att hinder för en fullständig indragning af ifrågavarande utskänkingsrätt genom befintligheten af äldre ännu gällande privilegier till äfventyrs skulle i ett eller annat fall kunna uppstå. Skulle af denna anledning eller eljest praktiska svårigheter möta för frågans lösning på sätt här ofvan antydts, anser utskottet i allt fall, att vidtgående begränsningar i den skjutsanstalterna nu medgifna utskänkingsrätten böra komma till stånd. En inskränkning därhän, att vid skjutsanstalter utskänkning af maltdrycker ej i något fall medgifves annat än vid måltider och till personer, som kunna anses såsom verkliga vägförande, anser utskottet under alla förhållanden böra åvägabringas, och torde utskänkingsrätten i så fall böra omgärdas med sådana bestämmelser, att missbruk af densamma må kunna i största möjliga mån förebyggas.

I detta syfte hafva jämväl föreslagits lagbestämmelser om befogenhet och skyldighet för vederbörande myndigheter att vid antagande af entreprenadanbud mera fästa afseende å den bjudandes personlighet än å det anbud, som innefattar erbjudande att besörja skjutsningen för lägsta legan eller lägsta entreprenadbidraget, så att det anbud måtte kunna antagas, som afgifvits af den person, hvilken ansåges hafva förutsättningar att kunna på ett tillfredsställande sätt fullgöra sitt åtagande. Om än detta enligt nu gällande bestämmelser icke torde vara helt och hållet uteslutet, synes dock utskottet lämpligt, att fullt tydliga bestämmelser i detta hänseende gifvas.»

Det torde vara obehöfligt att tillägga något till denna af samman-satta stats- (och lag-) utskottet till utlåtandet fogade motivering. Man torde med lätthet finna, att det skulle vara mindre välbetänkt, om Riksdagen uti den föreliggande förordningen angående försäljning af vin och maltdrycker skulle besluta att införa och stadfästa en bestämmelse af samma innebörd som det stadgandet, hvarom Riksdagen helt nyss beslutat anhålla hos Kungl. Maj:t om utredning och förslag i ändamål att få upphäfdt eller väsentligt inskränkt i kungl. stadgan den 31 maj 1878 angående skjutsväsendet.

Som frågan nu föreligger, torde Riksdagen icke lämpligen böra vidtaga någon åtgärd till utsträckning eller inskränkning af den rätt till

utskänkning af maltdrycker, som kan tillkomma gästgifvare och skjutsstationsföreståndare i denna deras egenskap, annorledes än i sammanhang med den utredning och förslag, som torde vara att motse från Kungl. Maj:t till en kommande Riksdag, och följaktligen torde ingen närmare bestämmelse härom böra ingå uti den föreliggande förordningen angående försäljning af vin och maltdrycker.

Med stöd af det anförda vågar jag värdsamt föreslå,
det Riksdagen behagade besluta,

att 6 § i det förslag till förordning angående försäljning af vin och maltdrycker, som innefattas i Kungl. Maj:ts proposition n:o 101, måtte erhålla följande ändrade lydelse:

6 §.

1. Försäljning — — — — —
— — — — — bedrifves.
2. Om gästgifvares och skjutsstationsföreståndares rätt att till vägfarande utskänka maltdrycker gäller tills vidare hvad därom finnes föreskrifvet i kungl. stadgan den 31 maj 1878 angående skjutsväsendet.
3. Mottager — — — — —
— — — — — maltdrycker.

I händelse vederbörande utskott skulle gilla motionens syfte men finna formuleringen otillfredsställande, anhåller jag, att utskottet ville vidtaga de ändringar, som för det afsedda syftet anses nödiga.

Stockholm den 11 april 1905.

O. G. Erikson.